

PESTI FŐTEMLPOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

IV. évf. 32. szám

2018. szeptember 24.

Tartalom

- Zoltán atya köszöntése
- A kegyelem a természetre épül
- Szent Gellért ünnepe
- Keresztényellenes gyűlölet
- Hiszek egy Istenben, aki a Szeretet
- Élete végéig szeretett
- Eucharisztikus lelkiesség
- A szentségimádás iskolája
- Egy zarándoklat gyümölcsei
- A tékozló fiú hazatérése
- Hírek, események

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Zoltán atya köszöntése

Templomunkat megtöltő, népes közösség részvételével, mégis bensőséges ünnepség keretében köszöntöttük Dr. Oszti Zoltán atyát 2018. augusztus 26-án, a vasárnapi 10 órai szentmisén 60. születésnapja alkalmából. Eljöttek mindazok, akik Zoltán atya 37 éves papi pályafutása során megtapasztalhatták lelkipásztori szeretetét.

Zoltán atya homíliájában papi életét meghatározó két szentírási részletet idézett, melyekről tapasztalatból állíthatjuk, hogy hivatásának és munkásságának legfőbb jellemzői, amelyeknek kibontakoztatásához nyújtott feltételek biztosításáért külön köszönetet mondott édesanyjának, Éva néninek, és húgának, Dr. Oszti Évának.

Az egyik idézett szentírási részlet Jeremiás próféta szava: *„Így szólt hozzám az Úr: „Mielőtt megalkottalak anyád méhében, már ismertelek; mielőtt megszülettél volna, fölszenteltelek”* (Jer 1,5) a papi hivatás misztériumára, a másik, evangéliumi szakasz pedig annak megélésére és kibontakozására utal a zsolnárt idéző Jézus szavaival: *„Emészt a házadért való buzgóság.”* (Jn 2,17)

Ezek a szentírási részletek jól jellemzik Zoltán atya lelkipásztori életét, amelynek gyümölcseit mindennél beszédesebben mutatta meg a szentmisén élénk táruló kép, a templom kövein belül látott „élő kövek” sokasága, akik jelenlétükkel tanúskodtak arról, hogy a szentírási szövegek Zoltán atya életében meglevenedtek.

A szentmisén Csorba Gábor állandó diakónus köszöntötte plébánosunkat, majd az ünneplés Rochlitz Kinga és Aranyossy Mihály gondos előkészítésével, bensőséges agapével, játékkal, köszöntésekkel és baráti beszélgetésekkel folytatódott a szomszédos Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola aulájában.

A kegyelem a természetre épül

Zoltán atya magára vonatkoztatva két szentírási idézetre hivatkozott jubileumi szentmiséjén. Ha Reá gondolva mi is megpróbálunk kiválasztani két fogalmat, ill. kijelentést – amelyekre mint képre, két, végtelenben találkozó párhuzamos egyenesre hivatkozhatunk – akkor először a jámbor fülnek furcsán hangzó, doktori disszertációjának témáját képező fogalmat, az „önmegvalósítás”-t említhetjük. Mit jelent egy pap számára az önmegvalósítás? Zoltán atya életének példájából is leszűrhetjük az ő válaszát:

- az önmegvalósítás a kapott talentumok mások javára történő kamatoztatása a szolgálat révén
- az önmegvalósítás a keresztt vállalása: „ha a búzaszem nem hull a földre és nem hal el, egymaga marad, de ha elhal, sok termést hoz” (Jn 12,24)
- tevékeny akarása az élet ki- azaz beteljesedésének
- az önmegvalósítás a belső emberré válás, amelynek útja az önmegtagadás

Zoltán atya konzervatív embernek és papnak tartja magát. De mit rejt ez a konzervativizmus elsősorban? Azt, hogy ha az ember az életét szilárd alapra, „kösziklára” építi, akkor azon nem kell változtatnia, ezért soha nem abszolutizál semmilyen relatív értéket – főleg nem ideológiát –, amit szükségképpen tesznek azok, akik az ember transzcendens hivatását elvetik.

Ennek a konzervativizmusnak a hitelességét éppen a termékenység, az új kezdeményezésének és a változtatásnak készsége és képessége – Zoltán atya tulajdonságai – jellemzik.

A papság misztériumára, Zoltán atyára és az általa idézett Jeremiás próféta szavaira gondolva ezért, az említett, végtelenbe futó, másik párhuzamos egyenesre ezt írhatjuk: „A kegyelem a természetre épül.”

Szent Gellért ünnepe

Szent Gellért élet-történetéről évenkénti ünnepének alkalmából már többször megemlékeztünk. Most röviden, a magyar történelemben játszott szerepével kapcsolatban emeljünk ki néhány mozzanatot.

Tudjuk, hogy tanuló-éveit követően fiatalon – tiltakozása ellenére – perjellé emelték, majd képzettsége tökéletesítésére Burgundiába küldték. Arról, hogy hazájában is befolyást gyakorolt a hatalmi belviszályokra, éppen onnan értesülünk, hogy azok miatt megválva hivatalától remeteségbe vonult azzal a szándékkal, hogy Szent Jeromos példáját követve tudományos céllal Jeruzsálembe tervezett útjára felkészüljön. Ezen az úton, hazánkban áthaladva tartóztatta fel őt István királyunk, hogy fia, Imre herceg nevelőjévé tegye. E minőségében, közvetlenül a királyi család környezetében élve feltételezhető, hogy szerepe volt István király *Intelmek* c. írásának létrejöttében.

A hazájában folytatódó politikai küzdelmek hatása Magyarországon is elérte őt, ezért amikor 1024-ben a Velencéből elűzött Otto Orseolo doge családja Magyarországra érkezett, Bakonybélbe vonult vissza, ahol számos teológiai értekezés és homília írásának szentelte idejét.

1030-ban, miután István leverte Ajtony vezér lázadását, annak elfoglalt szállásterületén megalapította a marosi (a későbbi csanádi) egyházmegyét, melynek élére

a remeteségből előszólított Gellértet állította, aki megszervezte a püspökséget, térítette a népet, székesegyházak és templomokat építtetett, iskolát és monostort alapított; terjesztette az Istenanyakultuszt. Eközben továbbra is szerzetesi életmódot követett, alázatos, aszketikus életet élt.

A magyar történelemre közvetlenül gyakorolt befolyása abban nyilvánult meg, hogy fellépett a Szent István örökébe lépő Péter ellen, akit viselkedése miatt méltatlannak talált a koronára, és ezért a fiági örökösöket támogatta. 1042-ben a trónbitorló Aba Sámuellel szembefordult és megtagadta húsvéti megkoronázását. Kegyetlenkedése miatt a szószékről is megrótt és bukását is megjövendölte. Ebben az időszakban írt elmélkedései közül ránk maradt egy, a *Deliberatio supra hymnum trium*

puerorum ('Elmélkedés a három ifjú himnuszáról') amelyben a teológiai tartalom túl számos időszzerű utalás található a korabeli viszonyokról (zsarnok uralkodó, gőgös világok, romlott papság, megátalkodott zsidóság, veszélyes eretnokség stb.).

1044-ben, a Gellért székhelyén szervezkedő ellenzék meghívta a trónra Vazul fiait, Leventét, és a későbbi I. Bélát. A hívásra megérkező hercegek táborában pogánylázadás robbant ki. A felkelők az András üdvözlésére Székesfehérvárról Budára siető Gellértet, aki már számolt saját vértanúságával, kíséretével együtt megtámadták és legyilkolták. Őt magát a mai Gellért-hegyre hurcolták, a meredeken kocsistól letaszították, majd lándzsával átdöfték és agyonkövezték. A rév pesti oldalán templomunkban temették el, ahonnan 1053-ban püspökutóda, hamvait fölemeltetve, Marosvárra vitette. Szent László királyunk kérésére VII. Gergely pápa hivatalosan is szentté avatta.

Ereklyéi néhány töredék kivételével részben külföldre kerültek, részint a török időkben elvesztek. Ezért is különös jelentőségű számunkra, hogy szembermiséző oltárunk belsejében Szt. Gellért sarok- és csigolyacsont ereklyéje látható, melyet Zoltán atya közbenjárására 2002-ben kapott vissza templomunk Muranóból. Ereklyéi így több mint 950 év után visszatértek hajdani őrzési helyükre.

Keresztényellenes gyűlölet

Köztudomású, a közelmúlt eseményei által is gyakran igazolt tény, hogy napjainkban a világban legüldözöttebb vallási közösség a keresztény, azaz mi vagyunk az. A legmegdöbbentőbb azonban, hogy ez minket nemcsak a harmadik világ arab országaiban érint, hiszen közösségben vagyunk minden keresztény testvérünkkel, hanem Európában, sőt hazánkban. Ellenségeink dühödt támadást intéznek ellenünk, elítélnék, meg akarnak büntetni, végső soron pedig el akarnak törölni a föld színéről.

Az a tragikomikus, jogellenes, hazug és abszurd támadás, ami minket magyarokat az Európai Parlamentben ért nemcsak az idegenszívű, hazaáruló magyar ellenzék soha meg nem bocsátható bűne. A következtetéseket az eseményekből természetesen le kell vonnunk!

Előfordulhat-e, hogy ha egy család tagját támadás, rágalom és elítélés éri, akkor a szülők, testvérek össze nem zárnak és meg nem védik hozzátartozójukat?! Amennyiben az önvédelem nem természetes, az a családot minősíti, nem éppen pozitív előjellel. Lehetséges-e, hogy ellenséges idegenektől a családom elítélését kérem, észre sem véve, hogy ezzel a saját elvesztésemet is támogatom. Vagy mégsem tartozik az ilyen a családhoz? Minden bizonnyal nem! Ám akkor, hová tartozik, kinek dolgozik, kit szolgál, ha nem a saját családját, nemzetét? Büntesd meg a magyart – követeli ma az ellenzék (MSZP; DK; Párbeszéd, Jobbik) Strassburgban és itthon! Kívülálló lehet csak az ilyen, nem tartozik a nemzethez, kizárta belőle magát. Úgy kell kezelni, mint ellenséget, gyűlölködő idegent, árulót! Hogyan léphet az ilyen Strassburgból a megszentelt magyar földre? Hogyan nézhet tükörbe? Milyen büntetést érdemel? Merthogy a hazaárulás, sőt nemzetárulás minden korban halálhozóan halálos bűn, afelől nem lehet senkinek kétsége, ne is hagyjunk ilyen kétséget! Beszédes az érvelés, mely szerint a minket elmarasztaló Európai Parlamenti jelentés nem is Magyarországot, hanem a magyar kormányt illeti. Szeretném leszögezni: a kettő lényegében ugyanaz. Hiszen arról a kormányról van szó, hogy azt a kormányt, melyet mi magyarok kétharmados többséggel megszavaztunk vezetőnknek, képviselőnké, azt ők ellenségeként elvetik, mert ők ezek szerint nem tartják magukat magyarnak. Aki a saját demokratikusan megválasztott kormányunkat idegenként kezeli és gyűlöli, nem tartozik közénk, nem a nemzet tagja. Lehet a politikai ellenféllel egyet nem érteni, de ha döntő többséggel megtörtént a választás, akkor azt minden állampolgárnak el kell fogadnia. Ez a demokrácia, nem az, amikor – szerintük – már nem számít a választás, ha az nem a nagytőke hatalmi köreinek érdeke szerint történt.

Ami számunkra, keresztények számára pedig a legmegrázóbb, az az a gyűlölet, amely felénk keresztények felé árad. A kereszténydemokrata, közéletet szolgáló vezetőink ellen fordulva valójában a hagyományosan keresztény elvekre építő és a nemzetállamok védelmét munkáló erők ellen fordulnak, mert gyűlölik Istent, a keresztény tanítást, az egyházat, minket keresztényeket. Korlátlan világuralmat akarnak kiépíteni, melynek gátat szabnak az olyan keresztény értékek, mint a hit, az apostoli egyház, a házasság és a család, a hazaszeretet, a valódi szolidaritás, az igazi szabadság, az emberi méltóság, a társadalmi rend, az élethez és a természethez való viszony a teremtés terve alapján, a keresztény nevelés és a közösség. Mindezeket ártéltelmezik, jelentésüket eltorzítják, és a fonákjára fordítják.

Ám igazat kell adnunk a mondásnak: „mi nyertünk, ők vesztettek”! Mi az élet, s így a jövő pártján állunk, mert Krisztusra, üdvösségünk Sziklájára építünk (ld. a sziklára épített ház hasonlata), ők Isten nélkül a halál kultúráját építik, hazugságra alapozva. Már Mózes fölhívta a választott nép figyelmét, amikor Isten törvényét kihirdette: Tartsd meg a parancsokat, melyeket Isten kinyilatkoztatott, válaszd az életet!

Zoltán atya

Hiszek egy Istenben, aki a Szeretet

*Mindenható Atyában,
mennyei és földi
szeretetből való Teremtőjében.
És a Jézus Krisztusban, az ő
szeretett egyszülött Fiában, a
mi Urunkban,
aki fogantatott szeretetből, a
Szentlélektől,
született szeretetből Szűz
Máriától,
szenvedett szeretetből Poncius
Pilátus alatt:
megfeszítették, meghalt értünk
szeretetből és eltemették.
Szeretetből alászállt a
poklokra a jámbor
megholtakért.
Harmadnapon szeretetből
feltámadt a halottak közül.
Föl ment a mennybe, ott ül a
mindenható Atyaisten jobbján.
Onnan jön el ítélni szeretetből
élőket és holtakat.
Hiszek Szentlélekben, a
Szeretet Lelkében.
Hiszem a Katolikus
Anyaszentegyházat:
a szentek szeretetközösségét, a
bűnök bocsánatát,
a test feltámadását és a
szeretetben való örök életet.
Amen.*

Herpy György atya

2018. szeptember 27-én,
csütörtökön 18:00 órakor a
szentségek vételére
felkészítő tanfolyamot
indítunk templomunkban
Gärtner Júlia nővér
vezetésével (Boldogasszony
tanítónővérei rend)
felnőttek számára. Ezt a
lehetőséget azoknak
ajánljuk, akik felnőttként
szeretnének részesülni a
keresztség, az áldozás és a
bérmálkozás szentségében.
Jelentkezés telefonon,
emailben, vagy
személyesen lehetséges a
plébánia elérhetőségein.

Élete végéig szerette felebarátait

Nagyboldogasszony-napi, közelmúltban megünnepelt búcsúnk után emlékezzünk meg egy ehhez a naphoz kötődő eseményről: ennek a napnak a vigíliáján halt meg az auschwitz koncentrációs táborban Maximilian Kolbe (1894-1941), aki a Szűz Mária-tisztelet fáradhatatlan apostola volt.

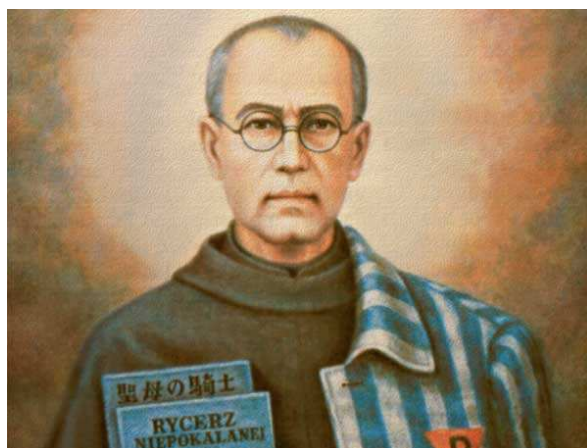
Szent Maximilián nem túlélni akart, hanem élni – Krisztus tanítása szerint, minorita ferences áldozópapként. Tisztában volt vele, hogy vannak dolgok, melyek tőlünk függetlenül történnek, mégis, vállalta az árral szembeni haladást.

Szinte gyermekként, 13 éves korában lépett be a ferences minorita rendbe. Felszentelése utáni negyedik évben megalapította, később 5000 példányban kiadta a *Szeplőtelen Szűz Mária Lovagja (Rycerz Niepokalanej)* című, hamar népszerűvé vált vallási folyóiratot. A sokszorosításra csak úgy kapott engedélyt feletteseitől, ha a forrásokat saját maga előteremti. Házról házra járva kilincsel, kéregetett, és egy év múlva a nyomda már üzemelt. A kolostorban akadtak bőven, akik rossz szemmel nézték tevékenységét, és elérték, hogy munkatársaival együtt áthelyezzék egy másik, ráadásul félig romos kolostorba. Bűne mindössze annyi volt, hogy értette az idők szavát, azt, hogy a 20. században nem lehet középkori módszerekkel evangelizálni, missziót folytatni.

Új, kényeszerű lak- és szolgálati helyén, 1927-ben létrehozta a Szeplőtelen Szűz tiszteletére elnevezett ferences kolostort és kiadót, Niepokalanówot. Rendházfőnöksége alatt napilapot adtak ki, rotációs nyomdagépet vásároltak, távirót helyeztek üzembe, gyermekeknek szóló, harmincezer példányban megjelenő folyóiratot alapítottak. Megkezdte adását a niepokalanówi rádió, és nem utolsósorban lerakták a világ akkori legnagyobb katolikus kolostorának alapjait. Lengyelország lerochanásának napján több, mint 760 szerzetes élt és dolgozott a Varsóhoz közeli Niepokalanówban.

Fáradhatatlansága és állhatatos hite elvezette egészen Japánig, hogy a Mária-kultusznak a Távol-Keleten is híveket szerezzen. Nagaszakiban papnevelő szemináriumot szervezett, s tízezer példányban japánul is megjelentette a *Szeplőtelen Szűz Mária Lovagját*. Hat év missziós munka után tért vissza Lengyelországba.

A németek többször letartóztatták. Először két és fél hónapig tartották fogva, közben elvitték

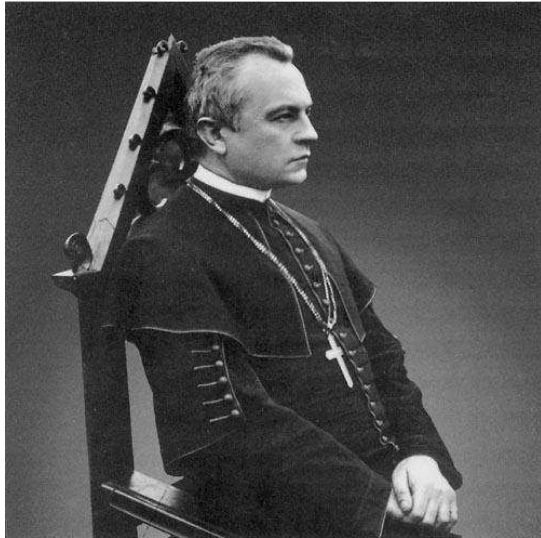
a távirót, a nyomdagépeket és a templom építésére szánt anyagokat. A kolostor az üldöztetés ellenére otthont adott 3000 poznani kitelepítettnek és menedéket nyújtott 1500 zsidónak.

Kolbe atya szabadulása után kiadott újságjában nyíltan felvette a harcot a náci ideológia ellen. Az árral szemben kevesen úsztak vele. 1941 februárjában a Gestapo négy rendtársával együtt ismét letartóztatta. Az auschwitzi táborba vitték, ahol a 14-es barakk 16670-es számú foglyaként a holttestek szállítása volt a feladata. Egyik rabtársuk szökése után, megtorlásul a tábor parancsnoka, Karl Fritzscher a blokkból tíz foglyot éhhalálra ítélt. Fölolvasták a neveket, köztük Franciszek Gajowniczek, kétgyermekes honfitársát. Maximilián Kolbe döntött. Jelentkezett a táborparancsnoknál, hogy magára vállalhassa a családapa helyett a halált. Kérése teljesült.

A tíz halálraítéltet a 13-as blokk sötétzárkájába vezették. A zárkából mindvégig imádság és ének hallatszott. A szerzetes bensőséges imával búcsúztatta el meghalt sorstársait, akiket naponta szállítottak el a zárkából. Végül, a böjtöléshez szokott, ezért a legtovább életben maradó szerzetest Nagyboldogasszony vigíliájának estjén a tábori hóhér ölte meg fenol injekcióval. Testét, ahogy a többiekét is, elégették. Öröksége az lett a táborban, Auschwitzban, hogy felébresztette az ottmaradtakban az emberi jóságba vetett hitet, azaz reményt adott a túléléshez.

Ezért avatta VI. Pál pápa boldoggá 1971-ben, és emelte a szentek sorába II. János Pál 1982-ben. Így lett a politikai foglyok, a bebörtönzöttek, a családok és az újságírók patrónusa.

Eucharisztikus lelkiség

Prohászka Ottokár (1858–1927) esztergomi tanár és szemináriumi lelki vezető, majd székesfehérvári püspök, Magyarország tanítómestere és lánglelkű apostola volt: könyveivel, cikkeivel, előadásaival „elkigyakorlataival az egész ország lelki-erkölcsi megújulását szolgálta. Modern katolicizmusával fél századdal megelőzte a II. vatikáni reformzsinatot. Széles körű apostoli tevékenységéhez a lelki erőt az Eucharisziából, a szentmiséből és a szentségimádásból merítette.

Naplójegyzetei tanúsítják, hogy római tanulmányi éveitől kezdve haláláig az „élet kenyere” volt lelki tápláléka.

Prohászka a nagy keresztény misztikusok „amor sanctusa”, Jézus iránti „szent szerelme” tüzesítette át, ezért tudott világítani és gyógyítani. A *Pilis hegyén* című, a ciszterci szerzetesekről írt esszéjében bemutatta az isteni titkok megízleléséből fakadó „scientia saporosa”-t, a tapasztalásból fakadó lelkiséget, melyet maga is megélt. Hegyek közt járva olvasta a csillagok betűvetését s az erdőkben barangolva és imádkozva hatolt egyre mélyebbre a Szentírás megértésében.

Az intuíciós/közvetlen megismerést, a „látást” szembeállítja az olyan elvont, okoskodó értelmi megismeréssel, amely a túlhajtott intellektualizmus (racionalizmus) sajátossága. A két megismerést és lelkiséget így különbözteti meg: „Az egyik az okoskodó, szemlélődő lelkiség, mikor az ész s a hit fényénél elmélkedünk Istenről, szándékairól s műveiről, és eszerint mélyedünk el teljesebb megismerésben. A másik, melyet gyakorlatinak s tapasztalatának neveznek, s ez a sapientia vagy scientia saporosa, a tapasztalásokból, megízlelésekből és megérzésekből táplálkozó lelkiség. Lehetetlen ugyanis, hogy a legnagyobb valóság csak a fogalmak absztrakt

világában lépjen felénk, s hogy meg ne illesse, s föl ne hevítse szívünket. Ami van belőle bennünk, annak Szent Tamás szavai szerint édes, vonzó s gyönyörködtető oldala is megjelenhet. Ez a Szentlélek járása bennünk, a fölvilágosítások, a föl-fölfakadó érzelmek, a szent szeretet édessége. Ezek adják a gyakorlati megismerést...”.

Az *Élet kenyere* című csodálatos posztumusz könyve tanúskodik arról, ahogy az Eucharisziáról elmélkedve elérkezik a misztika csúcsára.

„Mi sokszor elfogódottjai szeretnénk lenni az Isten-közelségnek; szeretnők, ha megrendítene minket a megérzése a fölségesnek, mely oly közel van hozzánk. Élvezzük is sokszor, Istenbe merülésünk szentelt pillanataiban, mint olvad el s vész el a végtelen kékségben, akárcsak elolvadó álmom volna az egész világ. Élvezzük az Isten nagyságát a csillagok szféráiban, a föld néma, mély rétegeiben; a tenger csendes és sötét mélységeiben, az eltemetett kultúrák s évezredek tömegsírjai fölött, az árnyékká vékonyodott nemzedékek folytonos eltűnésében. Ez is liturgia; de gyöngye szuszogás, míg a Végtelennek megfelelő imádás és engesztelés és hódolat csak az emberiségbe öltözködött Istenség hódolata. (...). Ezt az Úr Jézus teszi mint áldozat a szentmisében...”.

Az idősödő püspök, halála előtt szinte naponta szemléli és éneklí meg az Oltáriszentség titkát elragadtatással, élményeit rögzítve. Jézussal való személyes kapcsolatát, a kimondhatatlant a szimbólumok özönével próbálja kifejezni. A jegyesi misztika immár összeolvad a természetmisztikával. És éppen ekkor születik meg Az *élet kenyere* c. mű megírásának a terve, melyben költői meglátásai teológiai megfogalmazást nyernek.

Prohászka Ottokár, a misztikus fehérvári püspök lelkiségében összekapcsolódik az Eucharisztia iránti áhítat és a Jézus Szíve-tisztelet. Az *Énekek énekéről* írt kommentárjaiban hivatkozik az egyházatyák és a misztikus szentek jegyesi misztikájára is, melyben Krisztus és a lélek szeretetkapcsolatát az ószövetségi szerelmi ének szereplőinek kapcsolatával állítja párhuzamba.

„A lélek Urával s Istenével ily meghittén, magára maradván akar érintkezni; szeretni, bírni akarja Őt, és megpihenni benne. Íme, az Oltáriszentség a szív e hajlamának felel meg, mely igényt egyedül a Szent Szív képes kielégíteni. Ez nem a szerelem kivetítése a vallásba; hanem inkább a szerelem utánozása a léleknek ezt az izzó, gyökeres és elementáris vágyát, a léleknek megpihenését Urában, Istenében. Istenből valók vagyunk, Isten felé vonzódunk. Istenbe kívánczunk, Istennel egyesülni akarunk, mégpedig elsősorban s legradikálisabban s leghevesebben, s minden más szeretet csak utánzása ennek az összszerelemnek”.

Forrás: Szabó Ferenc SJ jegyzete

A szentségimádás iskolája

Az

Eucharisztia szó

magyar nyelvre egy kifejezéssel nem fordítható le. A szó első, eredeti értelme a hálaadás, de az egyházi liturgiában az áldozat és a lakoma mellett a „szent jelenlét” értelmet hordozza. A szentségimádás iskolája címmel templomunkban hamarosan induló, elmélyülést szolgáló programsorozat erre a misztériumra irányítja majd figyelmünket.

Isten mint transzcendens, tér és idő felett álló lét átöleli az egész anyagvilágot, de ha istenfogalmunkat csak ez a meghatározás uralja, a szívünk kielégítetlen marad. Amire nekünk „szükségünk van”, az az, hogy Isten minket valóságos emberi szívvel szeressen, aminek egyetlen lehetősége, hogy valóságos emberként és valóságos Istenként tegye ezt meg. A II. Vatikáni Zsinat így fogalmaz: „Jézus mindannyiunkat emberi szívvel szerel” (KEK 478)

A szeretet lényege megragadásának kulcsa „a szív”. A szív két személy legmélyebb találkozásának helye, az ember lényének központja, ahová még saját magának sincs világos betekintése, pedig éppen lényegét hordozza. Ennek pedig az az oka, hogy magával Istennel is itt jöhet létre a találkozása, aki ezen középpontunk középpontja, anélkül, hogy összekeveredne vele. Ezzel kimondtuk, hogy Isten is személy (aki nem lehet egyedül, mert személy önmagában nincs) és az emberi személy pedig nem létezik nélküle, sőt azt is, hogy az emberi szeretet forrása Isten maga.

Az Eucharisztia szó első értelme a hálaadás. Miért adott hálát Jézus az utolsó vacsorán? A

meghallgatásáért. De: „Földi életében hangosan kiáltozva, könnyek között imádkozott és könyörgött ahhoz, aki meg tudta menteni a haláltól, és hódolatáért meghallgatásra talált. Annak ellenére, hogy ő volt a Fiú, a szenvedésből engedelmességet tanult. Műve befejeztével pedig örök üdvösséget szerzett azoknak, akik engedelmeskedtek.” (Zsid 5,7)

Tehát előre hálát adott azért, hogy az Atya nem hagyja a halál fogságában, és ebből kiindulva adhatta oda magát feltámadtként az emberiségnek, mint a feltámadás és örök élet zálogát. Ez azonban egyáltalán nem jelenti azt, hogy mentesült a halál rémisztő gonosz semmijével való szembenézésről, ellenkezőleg, senki, soha nem szembesült úgy annak sötéttségével mint éppen Ő.

Az, hogy Jézus éppen kenyérben és borban adta oda magát feltámadtként előre nekünk, ennek egyszerűen az előzmény, a zsidó hálaadás, a *beraka* folytatódása a magyarázata. A húsvéti hálaadás transzcendens dimenziót kap: Ő maga az, aki jelenvaló marad az Eucharishtiában.

Szívünk legmélyére ugyan nem látunk, de szívünkkel képesek vagyunk gondolkodni és döntést hozni, miközben szellemi értelemben úgy éltet minket, ahogy a biológiai szívünk az életet jelentő oxigéndús vért pumpálja testünkbe.

Jézus így beszél saját szívérl: „Gyertek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok, s akik terhet hordoztok – én megkönnyítelek titeket. Vegyétek magatokra igát, és tanuljatok tőlem, mert szeléd vagyok és alázatos szívű, s megtaláljátok lelketek nyugalomát. Az én igám édes, és az én terhem könnyű” (MT 11,28-29) Keresztet mindannyian hordozunk, életünkhöz tartozik, rémiszt is bennünket. Az erre vonatkozó panaszunkra, kérdéseinkre valójában a legkifinomultabb teológiából sem kapunk értelmünket kielégítő végleges választ, az egyetlen vigaszunk az, hogy Isten maga Krisztusban beáll(t) mellénk az igavonásba és még meg is édesítheti a terhet.

Jézus magát alázatos szívűnek nevezi. Ha mi az alázat alatt a büszkeség-, türelmetlenség-, agresszivitás-, düh-, nagyravágyás- stb. hiányát értjük csak, miközben Krisztuskövetők igyekeznünk lenni, akkor elég lehangoló képet kapunk magunkról. De éppen itt van a szentségimádás jelentőségének egyik kulcsa: Jézus így vár minket, úgy ahogy vagyunk, és azért mert vágyakozik a találkozásra. Amikor tehát azt mondjuk, hogy az imáadásra kitett Eucharishtiát „ne hagyjuk egyedül” ez valójában ezt jelenti: „gyere, így várlak és szeretlek, ahogy vagy.”

BL

Egy zarándoklat gyümölcsei

A Majk-Vértessomló útvonalon indultunk zarándok útra Budapestről, a Hősök teréről indultunk egy szép nyári szombaton, augusztus 25-én. A csoport kísérője Pálmai Árpád karnagy, a lelkivezető pedig Író Sándor atya volt. Az ő bemutatkozásuk, szavaik, útmutatásuk mint „kezdő” zarándoknak egyszeriben eloszlatta aggodalmamat. Én is megkaptam a Zarándokok énekes füzeté kiadványt, ami tartalmazta ABC rendben

az énekek szövegét. Természetesen az imádságot is együtt mondtam társaimmal. Mire Budapestet elhagytuk, már otthonosan éreztem magam ebben a közösségben.

Majki kamalduli remeteség

Első állomásunk Oroszlányban volt. A Haraszthegyen álló, egyszerűségében lenyűgöző, hófehér modern katolikus templomból indultunk busszal, illetve gyalogosan a Kereszt alatt imádkozva, énekelve a következő cél a Majki tó felé. Az idős plébános atya elmondta, hogy az épület 1994-ben készült Ripszán János tervei alapján egy régi evangélikus temető helyén.

A Majki-tó partján 300 éve álló barokk Celli Szűz Mária-kápolna fogadott bennünket. Pálmai Árpád karnagy messzecsengő hangjának vezetésével imádkoztunk és énekeltünk és, örömmel vettük tudomásul, hogy helyi lakosok is csatlakoztak hozzánk, és az erdei úton velünk együtt zarándokoltak Majkra, a műemlék-együtteshez.

Oroszlány külterületén található ez, ami a hajdani fehér barátok, azaz a kamalduli szerzetesek otthona volt. Nyári meleg fogadott minket és a vezető bemutatta a már felújított és a még feltárássra váró épületeket. Megtudtuk, hogy Magyarországon a 17. századtól nálunk 1782-ig működött ez a férfi szerzetesrend, amíg II. József császár fel nem oszlatta a néma barátok közösségét. Elnevezésük – kamalduli – eredete egy itáliai hercegi családhoz kötődik, ugyanis a család egyik tagja alapította a rendet 1009-ben. A belépők némasági fogadalmat tettek, melyet évente kétszer, karácsonykor és húsvétkor oldottak fel. Magányosan éltek, magukban imádkoztak, hosszú szakállt növesztettek, de a fejüket borotválták (tonzúra) és fehér csuhában jártak. Gyógyfüveket, virágokat, bogyókat gyűjtöttek, termesztettek és ezek feldolgozásából tartották fenn magukat. Megnéztük az ún. cellaházakat és hozzájuk kapcsolódó apró füves kerteket is. Templomuk még újjáépítésre vár.

A volt szerzetesi birtokot a 18. században az Esterházy-család kapta meg. Ezt a kastélyt is

megnézhattuk, mely már eddig is igen komoly restauráláson esett át. Jelenleg a kert és melléképületek rekonstrukcióját van folyamatban. Az épület több kiállításnak ad otthont. A legszebbek a II. Rákóczi Ferenc emlékére idéző arany tárgyak, illetve a díszterem feltárt freskói, cserépkályhái. Láthattuk azokat a fotókat, amelyeket a Lengyelországban élő kamalduliaknál készítettek azok a riporterek, akik 3 hónapig velük éltek és alkalmazkodtak a néma barátokhoz.

Eztán buszra szálltunk és egy darabig ezzel utaztunk, majd gyalogosan folytattuk az utat Vértessomlóra.

Változatos szép erdei, illetve szántóföld melletti kocsúton haladtunk, miközben énekeltünk és imádkoztunk. A természetben még nem tűntek fel az őszi színei, melegen sült az augusztus végi nap, zöld volt a fű és virágzó vadvirágokat láthattunk, úgy éreztem, hogy mindezek Isten dicséretét zengik.

Így érkeztünk Vértessomlóra, a közelmúltban felújított katolikus barokktemplomhoz, ahol a helyiekkel együtt vettünk részt az esti szentmisén, majd imádkoztunk a nemrég elhunyt plébános atyáért. A templom falán bekeretezve láthatók azok az ezüst szivecskék, akik azt követően születtek meg, hogy szüleik a zarándoklaton imádkoztak értük. Meghatódva vetem erről tudomást.

A somlóiak egy kis agapéra vártak hazaindulásunk előtt. Megköszöntük kedvességüket majd buszra szállva hazaindultunk. Lelkiekben gazdagodva érkeztünk haza. Köszönet Pálmai Árpád karnagynak és a lelkivezető Író Sándor plébános atyának!

Harangozó Ágnes

A tékozló fiú hazatérése

Rembrandtnak, aki a *Tékozló fiú hazatérése* c. nagyszerű képét idős emberként festette meg, fiatal korában megvolt minden olyan tulajdonsága, amely a bibliai történet tékozló fiúját jellemezte: szemtelen, magabiztos, tékozló, buja és nagyon öntelt volt. Harminczéves korában, láthatóan cinikusan, nagy élvezettel, magát és feleségét örökítette meg mint elveszett fiút és örömlányt a bordélyházban. Mindkettőjük ábrázolása önmagáért beszél. Tehetséges, sikeres, gazdag, büszke, extrovertált, fényűző, önelégült ember volt, s ezt maga ábrázolta hűen alkotásán. Sok pénzt keresett, sokat költött, és még többet veszített. Élete a pénz és élvezetek körül forgott. Ezt az életszakaszt a fájdalom, balszerencse, sőt katasztrófák időszaka követte. Elvesztette négy gyermekét, és meghalt felesége, Saskia is. Végül, minden tulajdonát elárverezték. Ezen veszteségek és ötvenéves kora után mégis sikerült egy kis szerény, független, bár adósságoktól és anyagi gondoktól nem mentes békére lelnie. Ebben az időszakban festett képeinek meleg bensőségessége arról tanúskodik, hogy a megpróbáltatások megtisztító hatással voltak látásmódjára.

Életének, létezése értelmének, sőt az emberi létezés értelmére kérdező művészetének (amelyik művészet nem ezt teszi, az nem igazi művészet, hanem legfeljebb tehetség, személyes képesség) szellemi csúcspontját fedezhetjük fel a *Tékozló fiú hazatérése* c. festményén. Azután következett ez be, miután felfedezte, hogy az élet(e) célja, az ember küldetése: atyává válni. Lehet, hogy maga Rembrandt nem is így fogalmazta volna meg ennek folyamatát, mégsem tévedhetünk, ha festményére tekintve – az evangélium nyomán – megpróbáljuk ezt megtenni, hiszen magát a művészt is ez vezette.

A három főszereplő az Atya, a távoli országba távozott- és visszatért fiú és a fivér. A képen azonban ott vannak a „külső szemlélők,” amely tény szinte a művészi sugalmazottság rendkívüliségéről árulkodik, a mondanivalót kiterjesztve az egész emberiségre.

A tékozló fiú hazatérése az otthon elhagyását feltételezi, de nem abban az értelemben, ahogyan azt a felnőtté válás folyamatában vagy bibliai értelemben apánk és anyánk elhagyásában és a feleségünkhöz való csatlakozásban értjük. Rögtön kiderül ez az elveszett fiú megkerülésének örömdő, boldog apa szavaiból: „*halott volt és életre kelt, elveszett és megkerült.*” Mert ebben az értelemben mit jelent elhagyni az otthont, mit jelentenek a szavak: „*add ki nekem az örökség rám eső részét?*” Ez a „*távoli országba távozás*” – a szívtelen

viSSzaautasítása az otthonnak, ahol az élet kezdődik, ahol táplálnak és az értékek világába vezetnek, ahol az életet irányító hagyományt adják át – a család- és a közösség elárulása. A távoli ország az a világ, amelyben minden, ami szent értéktelenné válik. A bibliai korban, de ma is, a keleti kultúrákban ez nem mást és nem kevesebbet jelent, mint azt, hogy az örökös az apa halálát kívánja. Az otthon elhagyása az evangéliumi részletben tehát annak a szellemi valóságnak az elutasítása, hogy lényünk középpontja eleve Istenhez rendelt, hozzá tartozunk, aki azt mondja: „*Te vagy az én szeretett fiam*”. Annak megtagadása, hogy Ő Teremtő, és hogy semmink nincs, amit nem kaptunk, elsősorban az életünket. Távozás egy távoli országba, vagyis a világba, ahol magunk akarunk boldogulni, elutasítva létbeli függőségünket, ahol alkalmazkodunk a világban érvényes törvényekhez, ahol a feltételesség, függőség uralkodik, ahol a hatalom, pénz, státusz, hírnév, csodálat, élvezet, étel, ital, szexualitás dominál. Ahol a szeretet is feltételes: szeretlek, ha vonzó-, szép-, gazdag-, erős-, sikeres-, jó-, kapcsolatokkal rendelkező-, hasznot hajtó-, jó fogyasztó- (... stb.) vagy.

A tékozló fiú története szimbolizálhatja az ember léthelyzetét, aki valójában keresi a feltétlen szeretetet, csak többnyire ott, ahol nincs, kielégülésre törekszik, miközben legbensőbb vágya

soha nem elégiül ki. És ki nem érintett ebben, hiszen mindannyian a világban élünk?

Ha a tékozló fiú „elveszett” (de megkerült), akkor az otthon maradt fivér vajon mentes maradt ettől az állapottól? Rembrandt képe rendkívüli gazdagsággal ábrázolja a valóságot. Mit látunk? Az idősebb, otthon maradt fiú nem vesz részt az üdvözlésben, az elveszett, de megkerült testvér hazatérése felett örvendő apa örömeiben. Távolságot tart, mereven áll, összekulcsolt kézzel. Ő külsőleg és látszólag mindent megtett az atyai házban, de közben belsőleg csatangolt el. Egyre boldogtalanabb lett és elvesztett a szabadsága, mert szeretetlenségben élte meg fiúi mivoltát. Elveszettségét nehezebb felismerni, mint a fiatalabb fiút, mert követendő, példás, engedelmes, kötelességtudó, szorgalmas, törvénytisztelő életet élt. Amikor azonban öccse hazatért miatt örvendő atyját látja, előtörnek sötét indulatai, amelyek ráadásul a „neheztelő szent” képében jelennek meg, pedig valójában haragos, büszke, barátságtalan természetéből fakadnak. Úgy érzi, soha nem kapta meg, ami jár neki, tehát jogai csorbultak. Minél jobban vizsgálja saját helyzetét, annál több okot talál az elégedetlenségre. Idegenként tekint apjára és testvérére, akit megvet. Nincs bizalma senkiben, bűnöket nem vallhat meg, ezért nem nyerhet megbocsátást, így valójában ő is az elveszettség állapotába kerül. És ez az az állapot, amelyből ki kell lépnie ahhoz, hogy a halál erői ne tartsák fogva. Ehhez az ember saját ereje, elhatározása nem elég, kívülről kell jönnie a segítségnek, amit pedig észre kell venni és el kell fogadni. Az elfogadás feltétel, és ennek reményét meg is láthatjuk az idősebb fiú arcán, amit Rembrandt a világossággal jelez, mint ahogy az egész festmény legfontosabb kifejező eszköze a világosság-sötétség ellentétpár.

Az apa mindkét fiát vissza akarja kapni, de mindkettőnek meghagyja a szabadságot, hogy önmagává legyen, és nyitva hagyja a lehetőséget,

hogy eljuttak-e ahhoz az igazi végső célhoz, amely a vele való egységet, magát az „atyává válást” jelenti.

Az apán keresztül a festményen az isteni minőség maga is megjelenik. Törékenységgel és erő, öregséggel és fiatalsággal, gyengédséggel és kegyelemmel, végtelen együttérzéssel és megbocsátással, a spiritualitás kifejeződése az emberi testen keresztül. A testtartás, arckifejezés, a kezek gesztusa az ember felé áradó szeretettel milyenségét mutatják. A vakság éppen az igazi fény látását jelenti. A kezek, melyek közül az egyik férfi-, a másik női kéz (!), a belső látás eszközei, melyek mindenkor minden emberének elveszettségét megértik és együttérznek a szenvedővel. Tekintélye az együttérzés adta tekintély, amit visszautasított szeretete vált ki. A teremtés áldó kezének kinyújtása, egyetlen vágya áldó kezének fenntartása hazatért fia vállán. A női kéz: Isten anyaként fogadja vissza méhébe azt, akit saját képére teremtett.

Mindez megmutatja a hiteles istenképet: Isten választása saját magára vonatkozóan az, hogy Atya akar lenni! A teremtés, mindenhatóság, igazságosság, ítélet ebben van benne. Ezt látta meg már a zsoltáros: „*Ha bűneinket Uram felrovod, Uram ki az, aki előtted megállhat? De nálad bocsánatot nyer a vétek, ezért félve tisztelünk téged*” (119. zsoltár).

Rembrandt élete végén megértette, hogy egyetlen életfeladata van: megöregedni és tékozló fiúból atyává válni. „*Legyetek tökéletesek, amint a ti mennyei atyátok tökéletes*”. Az emberi tökéletesség vagy inkább befejezettség felé akkor haladhatunk, ha sok halált elszenvedve szabaddá válunk, ami bizonyos végső, de isteni együttérzéssel kísért magányosságot is jelent.

BL

Mécs László: A tékozló fiú hazatér

*Otthon. Család. Kenyér után
futó gond-púpos emberek.
Szülés. Szoptatás. Temetés.
Asztag-rakó hétköznapiak:
kérges kezű cselédcsereg...*

*Csúfoltalak, otthagytalak.
Kikértem jogos jussomat,
csuhajra csaptam kalapom,
apám kertjéből hetykemód
vágtam virágos botomat.*

*Legényesen, toronyiránt.
Botomtól szagos volt az út.
Szemem fecskéje repkedett,
léptem körül tavaszt csinált
s mézes bortól forrt mind a kút...*

*Mámor-városba vitt a vágy,
mely minden percben változik,
mert minden ember idegen,
összeverődött csók-kalóz:
habzsol, elzüllik, távozik...*

*Őrült, vad virágkarnevál,
színes gyermektelen gyönyör.
Gyümölcs nincs. Vége: éhezés.
Sértés-koszt: undor-vályuban
fanyaron csillan a csömör.*

*Elég volt. Nincs már botomon
kéreg: lerágta csúnya szám.
Az örökségem odalett.
Megyek haza. Így koldusan
ha befogad atyám hazám.*

*Jöjj Otthon, zsoltár-ajkú csend,
egyhangú látszat-unalom,
melynek száz álma, színe van,
cselédarcú hétköznapiak,
jövőt őrlő élet-malom!*

*Család! Rettentő rejtelem,
a kerítésszerű győtrelem,
trágyáz öröm, könny, förtelem,
- de az Igaz, a Szép, a Jó
s az Isten is benned terem!*

*Atyám, Teremtő, Atya vagy!
Azt tedd velem amit akarsz.
Roncsolt botomat, szívemet
ültesd kertedbe s újra szép
rügyes lesz s arcom Isten-arc...*

A PLÉBÁNIA PROGRAMJAI

2018. szeptember –november

szeptember 24.	Szent Gellért ünnepe, templomunk kisbúcsúja
18 ó	Ünnepi szentmise
19.30	Gesztesi-Tóth László orgonahangversenye. Trombitán közreműködik Borsódy László
szeptember 25. 18 ó	Bibliakör
szeptember 27. 18 ó	Felnőtt keresztségre felkészítő tanfolyam
október 2. 18 ó	Elváltak és Egyedül Élők szentmiséje és találkozója
október 3. 18.30	A szentségimádásra felkészítő kurzus első foglalkozása
október 5. 18 ó	2000 év 120 percben. A templom rejtett kincseinek bemutatása
október 6.	Plébániai zárandoklat Nagycenkre
október 7.	Bach plusz. Rohmann Ditta hangversenye
október 16. 18 ó	A Belvárosi KÉSZ Csoport vendége Balczó András
november 6. 18 ó	Elváltak és Egyedül Élők szentmiséje és találkozója
november 30.	
18 ó	2000 év 120 percben. A templom rejtett kincseinek bemutatása
okt. 14-nov. 8-dec. 9.	Kakaó parti hittanosoknak a vasárnap 10 órai szentmise után
Rendszeres programok:	
Hétfőn 18 ó	ifjúsági- és felnőtt katekézis
Kedden 16 ó	szeretetláng imaóra
Szerdán 14 ó	csoportos háznézés
Csütörtökön 16 ó	orgonahangverseny
Pénteken 17.40	közösségi imaóra vesperással a szentségimádás keretében

PESTI FŐTEMLOM

Spirituális közösségi lap
IV. évf. 32. szám

A Belvárosi
Nagyboldogasszony
Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Herpy György
Harangozó Ágnes

Lektorálta:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15.
tér 2.

Tel/fax: 318 3108

E-mail: prorsus@t-
online.hu

Megjelenik:
12 oldalon

Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia

1056 Budapest Március 15. tér 2. Tel/fax: 318 3108 E-mail: belvarosiplebania@gmail.com

Irodaszolgálat: hétfő - szerda - péntek 9 -12; 15.30 - 17.30

Irodavezető: Rochlitz Kinga